

TANTÁRGYI KÖVETELMÉNYEK

1. évfolyam

MAGYAR NYELV, MAGYAR IRODALOM

A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes 2-3mondat alkotására. Szöveghűen mondja el az ünnepkörhöz kapcsolódó memoritereket. (4 db) Ismerje az abc írott és nyomtatott kis-és nagy betűit. Tudjon szavakat, szókapcsolatokat, egyszerű mondatokat pontosan olvasni (szótagoló olvasással is). Váljon szokásává a helyes eszközhasználat. Tájékozódjon a vonalrendszerben. Tudja a kis betűket felismerhetően, szabályosan illetve a szabályshoz megközelítően alakítani, kapcsolni. Írása legyen rendezett. Másolás írottól majd nyomtatottól írottra, betűket, szavakat, szókapcsolatokat, egyszerű mondatokat. 6-8 betűnél nem hosszabb szavak, és rövid mondatok látó-halló tollbamondással. Írásbeli feladatokban jelölje a mondatkezdő nagybetűt és a mondatvégi írásjelet. Jelölje helyesen a j hangot 10-20 begyakorolt szóban.

TANTÁRGYBA BEÉPÍTETT KÖRNYEZETISMERETI TARTALMAK

A tanuló képes az ember fő testrészeit megnevezni, ismeri az egészséges életmód alapvető elemeit, képes az élő és élettelen közötti különbség felismerésére, tud tájékozódni az iskolában és környékén, felismeri az évszakos és napszakos változásokat és kapcsolja ezeket az életmódbeli szokásaihoz, ismeri az időjárás elemeit, az ezzel kapcsolatos piktogramokat értelmezi; ismeri az időjáráshoz illő szokásokat, képes a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítására tulajdonságaik szerint, meg tudja különböztetni a mesterséges és természetes anyagokat, felismeri a halmazállapotokat, egyszerű megfigyeléseket végez a természetben felsorolja a napok, napszakok, hónapok, évszakok neveit; ismeri az érzékszerveket.

MATEMATIKA

Számelmélet, algebra:

a.) Számfogalom kialakítása 20-ig Gyakorlati tevékenységre épülő, az életkornak megfelelő számfogalom használata 20-ig. A számok jelének ismerete 20-ig: biztonságos olvasása, felismerhető írása. (diktálás után, másolva, saját gondolat kifejezésére;) A kétjegyű szám bontása 10-nek és egy egyjegyű számnak az összegére Ismerje fel a páros, páratlan, egyjegyű, kétjegyű számokat Ismeri a számok szomszédait, a számok helyét az egyesével beosztott számegyenesen, kirakás megjelenítés után meg tudja állapítani két számról, hogy az egyik nagyobb, mint a másik.

b.) Műveletek értelmezése, műveletvégzés Tudjon összeadást, kivonást tevékenységgel elvégezni, megfogalmazni szóban. Ki tud számolni összegeket, különbségeket eszközzel (vagy anélkül); ezeket le tudja jegyezni önállóan vagy segítséggel a műveleti jelek és az =, szabályos használatával.

c.) Szöveges feladatok, nyitott mondatok Legegyszerűbb szöveges feladatok nem önálló olvasás alapján történő értelmezése, megoldása tárgyi tevékenységgel, rajzzal, műveletekkel (esetleg tanítói rávezető kérdések alapján). Tudjon szóban feleletet adni a kérdésre (ha kell, segítséggel)

Függvények, az analízis elemei:

Legyen képes egyszerű sorozat képzésére kirakással, rajzzal. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerésére, folytatására adott szabály alapján. A tanuló tudja a több, kevesebb, ugyanannyi, előtte, fölötté, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat értelmezni.

Geometria, mérések:

Ismeret szintjén cselekvéssel összekapcsolva egyszerű geometriai válogatásokat segítséggel tudjon végezni (testek, síkidomok). Érti és helyesen használja a téri viszonyokat kifejező névutókat, a jobbra, balra szavakat. Jól tájékozódik síkban: táblán, füzetben.

TESTNEVELÉS

Előkészítő és preventív mozgásformák

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
  - A testrészek megnevezése.
  - A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
  - A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
  - Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzetének beállítása.
  - Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
  - A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
  - A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
  - Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
  - Az alapvető hely és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér és energia befektetés, valamint a mozgás kapcsolatok sokrétű felhasználásával.
  - A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása. A manipulatív alapkészségek mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
  - Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
  - A feladat végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
  - A sporteszközök szabadidős használata igényné és örömforrássá válása.
- Természetes mozgásformák a torna jellegű feladat megoldásokban és gyermek táncokban
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
  - A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
  - A tanult tánc(ok) és játékok tér formáinak megvalósítása.

- A futó, ugró és dobó iskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Közepes mozgások többször rövid ideig történő fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban. Természetes mozgásformák a sportjátékok alapttechnikai és taktikai feladat megoldásaiban
- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték előkészítő kisjátékokban.
- A játékeladat megoldásából és a játék folyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapat érdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete. Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladat megoldásokban.
- Az alapvető esés technikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak. Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszó gyakorlatokban.
- Az általános uszodai rendszabályok, baleset megelőzési szempontok ismerete, és azok betartása.
- Tudatos levegővétel.
- Kellő vízbiztonság, hason és háton siklás és lebegés.
- Bátor vízbe ugrás. Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgás rendszerekben.
- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.

VIZUÁLIS KULTÚRA

Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat. A felszerelés önálló rendben tartása. A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése. Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használata. A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése. A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása. A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése. Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése. Vizuális alapelemek (pont, vonal, folt) ismerete, és használata a képalkotó tevékenységek során.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű

táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján. Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás. Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, szál as anyagok, textilek magabiztos alakítása. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak ismerete. Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

ÉNEK-ZENE

A tanulók 20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'-d" hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni. Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklük. Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

ETIKA

A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival. Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez. Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival. A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait. Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát. Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki. Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze. Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.

2. osztály

MAGYAR NYELV, MAGYAR IRODALOM

A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő 2-3 mondat alkotására képről. El tudja mondani a tanult mese tartalmát. A szöveg megértését bizonyítsa azzal, hogy megnevezi a szereplőket, a helyszínt és számozással állítsa időrendbe a cselekményt. Tudjon különbséget tenni egyszerű irodalmi szövegek műfajai között (mese, vers). Szöveghűen mondja el a memoritereket (4 db). Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel, figyeljen a hangsúlyozásra. Szükség esetén javítsa olvasási hibáit. Írása legyen rendezett, pontos. Ismerje az írott és nyomtatott betűket, az írásbeli munkái során helyesen alkalmazza az írás normáinak megtartásával. Törekedjen a lendületes írástempó alkalmazására. 2-3 összefüggő mondat leírása másolással hibátlanul. 2-3 összefüggő mondat leírása tollbamondás után vagy emlékezetből írással 1-2 hibával. Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Írásbeli feladatokban jelölje a mondatkezdő nagybetűt és a mondatvégi írásjelet. Jelölje helyesen a j hangot 30-40 begyakorolt szóban. Tudja a magyar abc-t. Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat: hang, betű, szó, mondat. Tudja a hangokat csoportosítani: fajtájuk és időtartamuk szerint. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. Ismerje fel a kijelentő és a kérdő mondatot. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.

TANTÁRGYBA BEÉPÍTETT KÖRNYEZETISMERETI TARTALMAK

A tanuló tud tájékozódni az iskolában és környékén, képes alaprajz készítésére osztályteremről, szobáról, felismeri a hosszúság, tömeg és térfogat mérésére alkalmas mérőeszközöket, a mértékegységeket, megnevezi a fő világtájakat (észak-dél-kelet-nyugat), képes egyszerű felszínformák, felszíni vizek felismerésére képen, modellen, valóságban, felismeri az évszakos és napszakos változásokat és kapcsolja ezeket az életmódbeli szokásaihoz, ismeri az időjárás elemeit, az ezzel kapcsolatos piktogramokat értelmezi; ismeri az időjáráshoz illő szokásokat, képes a használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítására tulajdonságaik szerint, felismeri a kapcsolatot az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között, felismeri a halmazállapotokat, ismeri a víz különböző halmazállapotainak nevét (jég, víz, pára), ismeri az élet feltételeit, egyszerű megfigyeléseket végez a természetben, ismeri az életközösség növényei és állatai közötti kapcsolatot, tudja csoportosítani a tanult állatokat (növényevő, ragadozó, mindenevő).

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok:

Legyen képes a tanuló a számok, tárgyak halmazának összehasonlítására, rendezésére! Állítások igazságtartalmának eldöntése. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata.

Számelmélet, algebra:

a.) Számfogalom építése a százaskörben Legyen képes a tanuló az elemek meg- és leszámolására egyesével, tízesével, 100-ig Legyen a tanulónak biztos számfogalma 100-ig. A számok nevének, jelének ismerete 100-ig: biztonságos olvasása, felismerhetőírása. (diktálás után, másolva, saját gondolat kifejezésére;) Legyen tájékozott a tízes számrendszerben konkrét számok esetében. Az egyes, tízes fogalmának ismerete. Ismerje fel a páros, páratlan, egyjegyű, kétjegyű számokat Találja meg a számok helyét egyesével beosztott számegyenesen. Tudja a számokat nagyság szerinti sorba rendezni, (növekvő, illetve csökkenő sorrendben.) Tudja a tanuló nagyság szerint összehasonlítani a számokat, és helyesen használni a $<$ $>$ $=$ jelet, bontani a számokat tízesek, egyesek összegére, megnevezni a számok egyes, tízes, számszomszédait. Római számok írása, olvasása (I, V, X).

b.) Műveletek értelmezése, műveletvégzés Tudja az összeadást, kivonást, szorzást megjeleníteni kirakással, számegyenesen való lépegetéssel. Készségszinten tudja a két-két szám összegét, különbségét 20-ig; ennek mintájára biztonságosan tudja a kerek tízesek összegét, különbségét. Végezze el az összeadást, kivonást, pótlást eszközhasználat nélkül, vagy ha kell eszközhasználattal a 100-as számkörben; Tudja munkáját segítséggel ellenőrizni és javítani A kiegészítéssel és a megfelelő osztási esetek ismerete legalább jártasság szintjén; Szöveges feladatok, nyitott mondatok Értsék meg a hallott és az olvasott, egyszerű szöveggel adott helyzeteket: játsszák el, rakják ki, rajzolják le; írják le számokkal, műveletekkel, jelekkel, más matematikai modellel, ha szükséges segítséggel; Ismerje a szöveges feladatok megoldásának rövid menetét, a feladatterv készítését és segítséggel tudja azt alkalmazni.

Függvények, az analízis elemei:

Tudjon a tanuló adott szabályú, állandó különbségű sorozatot folytatni. A tanuló tudja a több, kevesebb, ugyanannyi, előtte, fölötté, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat értelmezni.

Geometria, mérések:

Ismeret szintjén cselekvéssel összekapcsolva egyszerű geometriai válogatásokat segítséggel tudjon végezni (testek, síkidomok Alakzatok közül ismerje fel és válassza ki a háromszöget, a négyszöget, és a kört. Értse és helyesen használja a téri viszonyokat kifejező névutókat, a jobbra, balra szavakat. Végezzen a tanuló egyszerű méréseket alkalmi és szabvány egységekkel! Ismerje és segítséggel használja a mérési módokat és az alkalmazott mértékegységeket: m, dm, cm, kg, dkg, l, dl, óra, perc.

TESTNEVELÉS

- Előkészítő és preventív mozgásformák A tanulók a tanár utasítása szerint az óra rendjét szolgáló alakzatváltozásokat automatikusan végzik a jelekre, szaknyelvre. Az egyre bővülő terminológiai fogalmakat, tanári közléseket segítség nélkül alakítják át mozgásos cselekvéssé. Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbégtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelés órák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az alapvető hely és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér és energia befektetés, valamint a mozgás kapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- A manipulatív alap készségek mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat végrehajtások során pontosságra, célszerűsésre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igénygé és örömforrássá válása. Természetes mozgásformák a torna alap gyakorlatok és feladat megoldásban Mozgásos kifejező, speciális képesség fejlesztés a gyermek táncokban
- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban. • A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc/ok és játékok térformáinak megvalósítása.
- A futó, ugró és dobóiskolai alap gyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. Közepes és nagy intenzitású mozgások többször rövid ideig történő fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- Teljesítmény próbák az ajánlások alapján. Természetes mozgásformák a sportjátékok alap technikai és taktikai feladat megoldásaiban • Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték előkészítő játékokban. • A játékfeladat megoldásából és a játék folyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.

- A csapat érdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete. Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladat megoldásokban.
- Az alapvető esés technikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak. Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító úszó gyakorlatokban
- Az általános uszodai rendszabályok, baleset megelőzési szempontok ismerete, és azok betartása.
- Tudatos levegővétel.
- Kellő vízbiztonság, hason és háton siklás és lebegés.
- Bátor vízbe ugrás. • A tanult úszásnem biztonságos végrehajtása. A tanult úszásnem hossza 50 m. Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgás rendszerekben
- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezet tudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.
- A szabad levegőn végzett testmozgáshoz valós természetes hozzáállás.

VIZUÁLIS KULTÚRA

Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével. A felszerelés önálló rendben tartása. A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése. A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása. Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára. A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése. A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását). A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése. Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése. Az illusztráció elemi fogalmának megértése, illusztráció készítése. Képzelt, mesebeli helyek, elképzelt vagy valós történetek vizuális megjelenítése szabadon választott technikákkal. Környezetünkben található jelek, jelzések ismerete.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. · A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. · Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálás anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön, és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása. · Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

ÉNEK-ZENE

A tanulók 40 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'–d" hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni. – Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. – A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjeltől, betűkottától és tanári segítséggel szolmizálva éneklük. Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául

szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

ETIKA

A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival. Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét. Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez. Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni. A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemei szabályait. Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát. Érti, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében. Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki. Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért. Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze. Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő. Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot.

3. osztály

MAGYAR NYELV, MAGYAR IRODALOM

A tanuló érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. Felkészülés után folyamatosan, érthetően, kifejezően olvasson fel ismert szöveget. Az adott mondatfajtának megfelelően hangsúlyozzon. Ismerje fel és javítsa hibáit. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Legyen képes életkorának megfelelő mennyiségű szépirodalmi és ismeretterjesztő olvasmány megértésére! Bizonyítsa egyszerű feladatok megoldásával, kérdések megválaszolásával a megértést. Nevezze meg a szereplőket, a hozzájuk kapcsolódó eseményeket, az események helyszínét, idejét, sorrendjét. Nevelői segítséggel készítsen vázlatot. Ismerjék fel a mesefajtákat, és azok jellemző sajátosságait. Tudatosan használják az információforrásokat. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjanak el. A memoriterek szöveghűen mondja el. (4 db) Adott vagy választott témáról 5-6 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával közös megbeszélés alapján. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat (főnév, melléknév, ige) és mondatfajtákat nevezze meg azokat szövegben is. A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa. Használja az ismert kézikönyveket. Jelölje helyesen a j hangot 50-60 begyakorolt szóban kevés hibával. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok:

Legyen képes a tanuló a számok, tárgyak halmazának összehasonlítására, rendezésére! Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyanynyi fogalmának helyes használata.

Számelmélet, algebra:

Legyen a tanulónak biztos számfogalma 1000-ig! Írja és olvassa a tanuló a számokat helyesen 1000-ig! Ismerje a tanuló - a számok nagyságrendjét, helyi értékét, - az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű szám fogalmát, - a számok helyét az egyesével beosztott számegyenesen darabon, - a számok tulajdonságait (páros, páratlan)! Tudjon a tanuló egyszerű törtrészeket előállítani tevékenykedéssel! Római számok írása, olvasása I, V, X, L, C. Tudja a tanuló - nagyság szerint összehasonlítani a számokat, és használni a $<$ $>$ = jelet, - bontani a számokat százask, tízesek, egyesek összegére,

- megnevezni a számok egyes, tízes, százás számszomszédit, - kerekíteni a számokat a legnagyobb helyi értékre, - segítséggel alkalmazni a műveleti sorrendet egyszerűbb esetekben (2 művelet)! Készségszinten tudja a tanuló - a szóbeli számolási eljárásokat alkalmazni (összeadás és kivonás 1000-ig az 1 nullára végződő esetekben, két- és háromjegyű számok szorzása egyjegyűvel), - az írásbeli számolási eljárásokat alkalmazni (összeadás és kivonás, szorzás egyjegyűvel)! A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben. Tudja a tanuló egyszerű nyitott mondatok megoldását próbálgatással! Tudjon a tanuló egy művelettel megoldható, egyszerű szöveges feladatot megoldani! Törekedjen a tanuló a szöveg helyes értelmezésére!

Függvények, az analízis elemei:

Tudjon a tanuló adott szabályú, állandó különbségű sorozatot folytatni!

Geometria, mérések:

Tudja a tanuló biztosan felismerni a téglalapot és a négyzetet! Ismerje fel a tanuló a téglatestet és a kockát! Végezzen a tanuló egyszerű méréseket alkalmi és szabvány egységekkel!

Statisztika, valószínűség:

A tanuló értse a matematika szaknyelvét, és törekedjen a használatára!

KÖRNYEZETISMERET

- A tanuló ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére,
- felismeri az egyszerűbb betegségek (nátha, bányahimlő) tüneteit,
- ismeri a fertőzés megelőzésének módjait,
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben,
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére,
- képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására,
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül, ismeri a gazdálkodó ember tevékenységeit,
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében,
- ismeri az emberi fejlődés szakaszait, tisztában van a külső és belső tulajdonság fogalmával,
- ismeri a Föld mozgásait és annak következményeit,
- ismeri a mágneses tulajdonságokat (vonzás, taszítás), megnevezi a fő világtájakat, elhelyezi a térképen, felsorolja Magyarország szomszédos országait,
- ismeri a halmazállapotokat, a víz körforgását a természetben.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

- Előkészítő és preventív mozgásformák.
- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban. Előkészítő és preventív mozgásformák.
- Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése. Manipulatív természetes mozgásformák.
- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása. Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követés.
- A tanult körtáncokból ismerjen fel legalább hármat, azokat magabiztosan tudja előadni, ismerje azok elnevezését. Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is. Természetes mozgásformák a sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alapszabályok ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értéké válása. Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban.
- Az uszodai rendszabályok természetessé válása.
- A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.

- Az uszodai rendszabályok természetessé válása. Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben.
- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alapttechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek ismerete. Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.
- Illusztráció fogalmának ismerete. Egyszerű mesék, történetek képi megjelenítése szabadon választott technikákkal.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek, háztartási praktikák, elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása. · Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségintű alkalmazása.

- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

ÉNEK-ZENE

- A tanulók 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. – A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.
- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

ETIKA

A tanuló életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és készletet érez arra, hogy fejlessze önmagát. Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe. Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik a kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók. Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.

4. osztály

MAGYAR NYELV, MAGYAR IRODALOM

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse. Felkészülés után törekedjen a felolvasás során a természetes beszéd üteméhez közelítő olvasásra. Legyen képes olvasmányok tartalmáról értelmesen, összefüggően beszámolni vázlat segítségével. Életkorának megfelelő szépirodalmi és ismeretterjesztő szöveget értsen meg néma értő olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Legyen képes eligazodni információs felületen (pl. plakát, szórólap, recept stb.) Bizonyítsa szóban és írásban feladatok megoldásával, kérdések megválaszolásával a megértést. Nevezze meg a szereplőket, a hozzájuk kapcsolódó eseményeket, az események helyszínét, idejét, sorrendjét, címét. Nevelői segítséggel készítsen vázlatot. Használja az ismert kézikönyveket. A memoriterek szövegűen mondja el. (4db) Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával (hármasszoros egység). Készítsen leírást, írjon levelet. A tanító útmutatásai alapján, kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat kevés hibával, és nevezze meg azokat szövegben is. (számnév, igekötős ige, többes szám) A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatók legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok:

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.

Számelmélet, algebra:

Legyen a tanulónak biztos számfogalma 10 000-ig! Írja és olvassa a tanuló helyesen a számokat 10 000-ig! Ismerje a tanuló - a számok nagyságát, - a számjegyek különféle értékeit (alaki, helyi, valódi érték), - a számok bontott alakját és tulajdonságait! Rendezze a tanuló a számokat növekvő vagy csökkenő sorrendbe! Nevezze meg a tanuló a számok egyes, tízes, száz és ezres számszomszédit! Kerekítse a tanuló a számokat tízes, száz és ezres értékekre, egyszerű esetekben! Találja meg a tanuló a számok helyét az egyes beosztású számegyenesen! Állítson elő a tanuló egységtörteket az egység egyenlő részekre osztásával (rajz, tevékenység)! Római számok írása, olvasása I, V, X, L, C, jelekkel. Tudja a tanuló helyesen értelmezni és alkalmazni a zárójelet és a műveleti sorrendet, egyszerű

esetekben (2 művelet esetén)! Tudja a tanuló a szóbeli és az írásbeli számolási eljárásokat alkalmazni a négy alpművelet esetében! Szóban: - összeadás, kivonás, szorzás és osztás a kerek számok körében. Írásban: - összeadás és kivonás négyjegyű számokkal - szorzás kétjegyűvel, - osztás egyjegyűvel. Tudja a tanuló egyszerű nyitott mondat igazsághalmazának megnevezését véges alaphalmazon, segítséggel! Tudja a tanuló egyszerű, egy művelettel megoldható szöveges feladat megoldását a tanult és begyakorolt algoritmusok alapján! Törekedjen a tanuló a szöveg helyes értelmezésére!

Függvények, az analízis elemei:

Tudjon a tanuló adott szabály alapján sorozatot folytatni!

Geometria, mérések:

Ismerje a tanuló a síkban és a térben a geometriai alakzatokat! (téglalap, négyzet, téglatest, kocka) Tudjon a tanuló geometriai alakzatokat előállítani tevékenységgel, tanítói segítséggel! Ismerkedjen a tanuló a vonalzó használatával! Legyen gyakorlott a tanuló az alkalmi és a szabvány egységekkel történő mérésekben! Legyen gyakorlott a tanuló az egyszerű át-és beváltásokban a különböző mértékrendszerekben, a gyakorlati mérésekhez kapcsolódva! Ismerje a tanuló a kerület és a terület fogalmát!

Statisztika, valószínűség:

A tanuló értse a matematika szaknyelvét, és törekedjen a használatára!

KÖRNYEZETISMERET

- A tanuló ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére; – az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére,
- képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására; – képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül,
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében,
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint,
- képes egy természetes életközösséget bemutatni, ismeri néhány haszon- és háziállat alapvető tulajdonságait,
- képes egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezésére, ismeri az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartást,
- képes tájékozódni a földgömbön és térképen, képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét,

- felismeri az egyes felszínformákat, ismeri jelölésüket a térképen, képes a folyó- és állóvizek fajtáinak felsorolására,
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Előkészítő és preventív mozgásformák

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is. Önálló pulzuszámolás.
- A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Stressz- és feszültségoldó gyakorlatok megismerése. Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete. Manipulatív természetes mozgásformák.
- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása. • A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása. Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban.
- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is. A képesszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő felés leugrás. Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben többnyire biztosan uralt egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete. Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban.

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, rendezettségre törekvő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése. Természetes mozgásformák a sportjátékok alapszabályainak és taktikai feladatmegoldásaiban.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alapszabályok elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása. Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban.
- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályainak ismerete és betartása.
- A sportszerű küzdésre, az asszertív viselkedésre törekvés.
- A saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése. Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban
- Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.
- Fejesugrással vízbe ugrás.
- Az uszodai rendszabályok természetessé válása.
- A tanult úszásnemek fogalmi készletének ismerete. Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben.
- Legalább négy szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alapszabályainak és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során. A szabadterén, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Úszás

Választott úszásnemben készségszintű, egy másikban 150 méteren vízbiztos folyamatos úszás.

Intenzív úszásra törekvés rövidtávon.

Fejesugrás és folyamatos taposás a mélyvízben.

Az úszással összefüggő balesetvédelmi utasítások, valamint az uszoda, fürdő viselkedési szabályainak betartása.

Ismeretek az úszástudás, a vízbiztonság szerepéről az egészség megőrzésében és az életvédelemben.

Külső visszajelzés információinak elfogadása és hasznosítása a különböző úszásnemek gyakorlásánál.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetészerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek ismerete.
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.
- Vizuális alapelemek, (pont,vonal,folt) tudatos használata a vizuális alkotás során.
- Arányok, térbeli viszonyok ismerete és megjelenítése rajzban.
- Fő és mellékszínek ismerete, színkeverési technikák, érzelmek kifejezése színek használatával.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. · A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása

ETIKA

A tanuló életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát. Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe. Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik a kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók. Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához. Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre. Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában. Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre. Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni. Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

ANGOL NYELV

TÉMAKÖR: Személyes témák és közvetlen környezeti szituációk

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: közvetlen, szűk család, barátok
- az otthon, az utcám, a játszótér
- bútorok és alapvető berendezési tárgyak
- családi események, ünneplések
- játszás, étkezés, öltözködés
- az egészséges életmód
- 2-3 főbb ünnephez (pl. Christmas, Easter) kapcsolódó alapszintű kifejezés, állandósult szókapcsolat ismerete
- állatnevek (háziállatok és vadállatok), növények
- a természet és az élőlények
- Személyes és közvetlen környezethez tartozó alapvető információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása
- Alapvető mindennapi nyelvi funkciók használata

TÉMAKÖR: Osztálytermi nyelvhasználat

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókinccs ismerete célnyelven: osztálytársak, tanárok (classmates, teachers)
- saját iskolám és termei
- a tanuláshoz szükséges alapvető eszközök
- tanári utasítások a különböző tevékenységekhez (writing, reading, counting, physical and creative activities)
- Részvétel tanórai játékos nyelvi tevékenységekben
- Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi tevékenységek során.

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az angol ábécé és jelkészlet ismerete
- Az angol nyelv hangkészletének felismerése

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

- A főbb, az adott célnyelvi kultúrához tartozó ünnepek ismerete
- A célnyelvi kultúrához tartozó főbb szokások ismerete

TÉMAKÖR: Játékos tanulás

- Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő angol nyelvi tevékenységekben.

TÉMAKÖR: Szórakozás

- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű írott szövegek felhasználása szórakozás céljára.

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

- Alapvető információ megosztása egyszerű, begyakorolt elemekkel angol nyelven
- Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, konkrét angol nyelvű információ megszerzése.

5. évfolyam

Magyar nyelv:

Írásbeli szövegek alkotása, íráskép, helyesírás

A tanuló:

- ismerje meg az anyaggyűjtés és –elrendezés alapjait, különös tekintettel a gyermekek számára készült lexikonokból, szótárakból tanári irányítással,
- tudjon rövidebb szöveget alkotni különböző szövegtípusokban, az alábbi műfajokban:
  - rövid leírás
  - kisebb elbeszélés
  - néhány soros jellemzés,
- tudja személyes és olvasmányélményeit megfogalmazni röviden leírás, elbeszélés műfajában,
- az életkornak és a tanulási igényeknek megfelelő és rendezett írásmód gyakorlása,
- az évfolyami követelményeknek megfelelő nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása az írásbeli szövegalkotásban.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló:

- tapasztalja meg az önálló feladatvégzés egyes lépéseit, gyakorolja következetes rendszerességgel azokat (pl: könyvkölcsönzés, könyvtárhasználat),
- ismerkedjen meg a gyermekeknek szóló ismeretterjesztő művek, lexikonok, szótárak használatával,
- tapasztalja meg a különböző információhordozók működését, használatát,
- tudjon vázlatot készíteni tanári segítséggel, vázlatot felhasználni különböző műfajú szövegek megértéséhez és alkotásához.

Könyvtár

- Segítséggel tudjon tájékozódni az információhordozók tartalmában.
- Az ábécé alkalmazása a lexikon és az enciklopédia használatához.
- Egyszerű feladat megoldása megadott forrással.

Magyar irodalom:

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása és megértése

A tanuló:

- tudja változatos kommunikációs helyzetekben egyszerű, érthető módon hatékonyan közölni mondanivalóját,
- a közlés céljának és szándékának megfelelően használja a mondatfajtaikat,
- tudja elvégezni az alábbi szövegelemző eljárásokat: lényeg kiemelése, szöveg tagolása, téma megnevezése, tények, adatok kiemelése,
- tudja az üzenet rövid szóbeli összefoglalását elvégezni.

A beszédképesség fejlesztése terén,

- törekedjen önkifejezésében a pontosságra, az érzékletességre, a mások számára érthető, nyelvileg is helyes beszédre,

- tudatosan figyeljen a kulturált nyelvi magatartás kialakítására (megfelelő artikuláció, beszédtempó, hangmagasság, hangerő, hanglejtés alkalmazása),
- tudja saját véleményét megfogalmazni a témának és beszédhelyzetnek megfelelően,
- tudjon kommunikációs helyzeteket megjeleníteni dramatikus formában (helyzetgyakorlatok, versmondás, bábjáték).

Olvasás, írott szöveg megértése

A tanuló:

- tudjon különböző szöveget olvasni az életkornak megfelelő tempóban némán és hangosan,
- tudjon ismert tartalmú szöveget értelmező hangos olvasással olvasni,
- tudjon rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket önállóan olvasni,
- ismerkedjen a szövegértési technikák alapjaival,
- szövegben kifejtett információk visszakeresése,
- a ki nem fejtett tartalmak kikövetkeztetése,
- a fontosabb gondolatok kiemelése és összefoglalása,
- a szó szerinti jelentésen túli lehetséges jelentések létezésének megtapasztalása,
- az aktív és passzív szókinccs gazdagítása különböző szövegösszefüggésben,
- tudjon rövidebb műveket önállóan elolvasni házi olvasmányként, a cselekményt felidézni, a szereplők cselekedeteit, jellemét megérteni,
- tapasztalja meg az olvasás örömét,
- tudjon megfogalmazni néhány mondatos véleményt szóban és írásban az olvasott szövegek szereplőinek cselekedeteiről.

Írásbeli szövegek alkotása, íráskép

A tanuló:

- ismerje meg az anyaggyűjtés és –elrendezés alapjait, különös tekintettel a gyermekek számára készült lexikonokból, szótárakból tanári irányítással,
- tudjon rövidebb szöveget alkotni különböző szövegtípusokban, az alábbi műfajokban:
  - rövid leírás
  - kisebb elbeszélés
  - néhány soros jellemzés,
- tudja személyes és olvasmányélményeit megfogalmazni röviden leírás, elbeszélés műfajában,
- az életkornak és a tanulási igényeknek megfelelő és rendezett írásmód gyakorlása,
- az évfolyami követelményeknek megfelelő nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása az írásbeli szövegalkotásban.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló:

- tapasztalja meg az önálló feladatvégzés egyes lépéseit, gyakorolja következetes rendszerességgel azokat (pl: könyvkölcsönzés, könyvtárhasználat),
- ismerkedjen meg a gyermekeknek szóló ismeretterjesztő művek, lexikonok, szótárak használatával,
- tapasztalja meg a különböző információhordozók működését, használatát,
- tudjon vázlatot készíteni tanári segítséggel, vázlatot felhasználni különböző műfajú szövegek megértéséhez és alkotásához.

Ismeretek az irodalomról

A tanuló:

- tapasztalja meg az olvasás örömét; az olvasás iránti érzelmi és gondolati érdeklődés fenntartását a játékosság, a kaland, a képzelet, az önismeret, stb. iránti igénnyel,
- tudjon elbeszélő műveket közösen és önállóan olvasni, azokat feldolgozni tanári segítséggel, csoportosan és egyénileg,
- tudja alkalmazni a megtapasztalt formákat a mindennapi történetmondásban és a kreatív írásban egyaránt,
- tudja megállapítani, hogy ki beszél el a történetet, és kinek a szemével látjuk a történetet,
- érzékelje a tetőpontok, fordulópontok és kitérők szerepét, fontosságát,
- tapasztalja meg a tisztán elbeszélő és dramatikus műrészletek közötti különbségeket,
- tudja dramatizálni az elbeszélések és elbeszélő költemények részleteit, illetve a köznap helyzeteket.

Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

A tanuló:

- tudja néhány mondatban véleményét megfogalmazni az élmények és olvasmányok hatásáról,
- tudja felismerni a jó és rossz, az igazság és az igazságosság fogalmait – az ítélezést, mint cselekedetet a különféle szövegekben és műalkotásokban,
- vegyen részt aktívan a tanulócsoporthoz tartozó beszélgetésben és vitában a művek és olvasmányok kiváltotta élményekről; tudja kialakítani saját álláspontját a beszédhelyzetnek megfelelően,
- tudja meghallgatni és megérteni mások véleményét.

Történelem:

- Ismeretszerzés, tanulás:

A tanuló:

- Tudjon egy-két kérdésre válaszolni az elhangzott történelmi elbeszélésből, tanári magyarázatból;
- Tudjon az életkorának megfelelő történelmi szöveget értelmesen olvasni;
- Egy-egy történelem tankönyvi részegységben tanári irányítással találja meg a legfontosabb gondolatokat, saját szavaival tudja elmondani az olvasott szöveg tartalmát;
- Tanári segítséggel tudja elmondani, mit ábrázol a történelmi kép;
- Tudja használni a különböző léptékű történelmi atlaszokat, segédkönyveket és lexikonokat;
- Tudja alkalmazni a tanult történelmi helyzeteket más-más országok történelmének megismerésekor;
- Tudjon 5-10 mondatos fogalmazást készíteni valamely történelmi-társadalmi témáról;
- Legyen képes türelmesen meghallgatni tanuló társai véleményét, és legyen képes figyelembe venni azt saját véleménye kialakításakor.

- Kritikai gondolkodás:

A tanuló:

- Egy-egy történelmi egységben találja meg a legfontosabb gondolatokat tanári segítséggel;
- Legyen képes megkülönböztetni a feltételezést az igaz történettől;
- Tudjon kérdést megfogalmazni a tankönyvi anyag részegységéhez, történelmi eseményhez;
- Legyen képes felismerni és a változásokat nyomon követni egy-egy történelmi jelenség kapcsán;
- Legyen képes megfogalmazni véleményét társadalmi, történelmi eseményekről.

- Kommunikáció:

A tanuló:

- Tudja tanári segítséggel elmondani a tankönyvi anyag egy-egy részegységét;
- Tudja egyszerűen ismertetni a leíró szövegek tartalmát;
- Tudja saját véleményét érthetően megfogalmazni;
- Tudjon történelmi témáról tematikus rajzot készíteni;
- Tudjon kérdést feltenni a tankönyvi anyag részegységéről, történelmi eseményről.

- Tájékozódás a térben és az időben:

A tanuló:

- Ismerje fel a térképen a földrajzi térképjeleket;
  - Tudja megmutatni a történelmi atlaszban és a falitérképen az ókori Kelet államait, Görögországot, a Római Birodalmat és a Kárpát-medencét;

- Tudja megmutatni a térképen a magyarok vándorlásainak fő állomásait;
  - Legyen képes egyszerű alaprajzok elkészítésére;
  - Tudja alkalmazni az idő tagolására szolgáló kifejezéseket: perc, óra, nap, hét, hó, év, évtized, évszázad, emberöltő;
  - Legyen képes egyszerű kronológiai számítások elvégzésére;
- Tudja a megadott történelmi eseményeket időrendbe állítani;
  - Tudja, hogy a tanult események közül melyik történet korábban, melyik később;
  - Tudja megkülönböztetni az őskor és az ókor eseményeit;
  - Ismerje a kiemelt események időpontjait.

Angol nyelv:

Hallott szöveg értése

A tanuló:

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség: A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.
- *Olvasott szöveg értése*
- A tanuló:
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség

A tanuló:

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló ismerje fel és tudja használni egyszerű kommunikációs helyzetekben az alábbi nyelvtani struktúrákat:

Egyszerű jelen idő ismétlődő cselekvések kifejezésére,

Folyamatos jelen idő a beszéd pillanatában történő cselekvések kifejezésére,

Utalás a múltra és a jövőre alapfokon.

Matematika:

- Tudjanak önállóan írni, olvasni természetes számokat a milliós számkörben, ismerjék az alaki érték, helyi érték tényleges érték fogalmát, s tudják ezeket feladatokban is alkalmazni.
- Készség szintjén tudják az írásbeli összeadás, kivonás, a kétjegyűvel való szorzás, osztás műveletét elvégezni a milliós számkörben.
- Tudják a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzást elvégezni, s azt műveletsorban, szöveges feladatban alkalmazni. (Tizedes törtek körében is.)
- Legyenek tisztában a negatív egész számokkal, tudják képezni egész számok ellentettjét
- Tudjanak egészeket összeadni, kivonni, természetes számmal szorozni – segítséggel, egyszerűbb esetekben.
- Ismerjék az abszolútérték fogalmát. Tudják pozitív és negatív egészek abszolútértékét képezni.
- Tudják az egészek nagysági viszonyait meghatározni, tudjanak egészeket nagyság szerint sorrendezni.
- Legyenek tisztában a törtekkel, ismerjék a számláló és a nevező jelentését.
- Tudjanak egyenlő számlálójú és egyenlő nevezőjű törteket összehasonlítani.
- Ismerjék fel az 1-nél nagyobb, 1-nél kisebb, 1-gyel egyenlő törteket.
- Tudjanak törteket, tizedes törteket egyszerűsíteni, bővíteni, illetve könnyen egyenlő nevezőjűvé alakítható (legfeljebb kétjegyű szám van a nevezőben) törteket összeadni, kivonni.
- Tudjanak (legfeljebb kétjegyű nevezőjű) pozitív törteket természetes számmal szorozni.
- Legyenek képesek konkrét mennyiségek törtreszeit meghatározni rajzzal, modellel, következtetéssel.
- Tudják a tizedes törtek pontos írását, olvasását, a helyi értékek pontos használatát legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtekben.
- Tudjanak tizedes törteket ábrázolni alkalmasan beosztott számegyenesen, arról számokat leolvasni.
- Tudjanak tizedes törteket összeadni, kivonni, természetes számmal szorozni, osztani.
- Tudják a számok kerekített értékeit meghatározni természetes számok és tizedes törtek esetében is.
- Ismerjék a kerekítés szabályát.
- Ismerjék a helyes műveleti sorrendet, tudják a zárójeleket helyesen alkalmazni a műveletsorban.
- Legyenek képesek egyszerű szöveges feladatokat értelmezni, a megoldási tervüket felírni, megoldani.
- Helyesen használják a $<$, $>$, $=$ jeleket számok nagysági viszonyainak eldöntésében.
- Ismerjék és helyesen használják a tanult szabvány mértékegységeket.
- Tudják a téglalap kerületét, területét, a téglatest felszínét, térfogatát konkrét adatokkal kiszámítani.
- Tudjanak szöveget rajzolni, szögmérővel szöveget mérni.
- Ismerjék fel két egyenes párhuzamosságát, merőlegességét.

Természettudomány:

- Az információszerzés alapvető eszközeinek és módszereinek ismerete és elemi szintű gyakorlása.
- Halmazállapot-változások a mindennapi életben példák felsorolásával.
- A hőtágulás jelentőségére a gyakorlatban egy példa megnevezése.
- A hőterjedés felismerése a gyakorlatban a felsorolt példákból kiválasztva.
- Az időjárást alakító tényezők felsorolása.
- A víz és a szél felszínalakító hatására egy-egy példát megnevezni.
- A gyakoribb térképjelek ismerete, elemi térképhasználat.
- Hazánk jellegzetes tájainak és fontosabb vizeinek felismerése és megnevezése a térképen.
- A minimális topográfiai fogalmak ismerete és felismerése a térképen.
- A megismert növények és állatok felismerése és megnevezése legalább 50%-ban.
- A megismert állatok jelentősége az ember életében, egy példát ismertetve.
- Az ember szerepének ismertetése egy példán keresztül a környezetének alakításában.
- A környezetbarát növénytermesztés és állattenyésztés főbb ismérvei.
- Az állattartás főbb egészségügyi, etikai követelményei.

Digitális kultúra:

- ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni; legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret;
- tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
- tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakterformázásokat
- legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
- legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;
- legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
- ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az iskolai könyvtár használati szabályait, igazodjék el a könyvtárban.

Testnevelés

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.

Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.

A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.

8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.

A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.

A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.

Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.

A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékokban.

Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.

A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.

Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Részvétel a kedvelt sportjátékokban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Testnevelési és népi játékok

A sportjátékokat előkészítő kisjátékok során gyakorolt technikai és taktikai elemek elsajátítása és alkalmazása az egyes sportjátékok területén. A sportjátékokban is használt szakkifejezések ismerete és használata.

A védő és támadó szerepek hatékony alkalmazása a csapatjátékok és versengések során. Változatos tömegű és méretű eszközök magabiztos használata a statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő sportjátékok mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások és ütések során.

Labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák elsajátítása. A gyors helyzetfelismerés elsajátítása gyors iram- és irányváltás alkalmazásával.

Atlétika jellegű feladatokmegoldások

A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.

A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.

A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően. Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.

A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.

A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.

Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatokmegoldások

A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.

A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.

A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.

Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása.

Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.

Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.

A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.

A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.

A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.

A balesetvédelmi utasítások betartása.
Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

A sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.

A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.

A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.

A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdősportok

Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.

A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.

Jártasság néhány önvédelmi fogásban.

A test-test elleni küzdelmet vállalása.

Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.

Mások teljesítményének elismerése.

A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.

A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

Dráma és színház

MINIMÁLIS KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- tevékenyen részt vesz a drámajátékokban, a gyakorlatokban és az elemző beszélgetésekben,
- ismeri a drámai műfajokat,
- felismeri a dráma szerkezetét, meghatározza a konfliktust,
- csoportosítja a szereplőket,
- megkülönbözteti a párbeszédet és a monológot,
- ismeri és megfelelően alkalmazza a fogalmakat,
- kifejti véleményét az olvasottakról, illetve látottakról.

6. évfolyam

Magyar nyelv:

Írásbeli szövegek alkotása, íráskép, helyesírás

A tanuló

- tudja gondolatait, véleményét, érzelmeit, képzeletét kifejezni különböző nézőpontokból rövidebb fogalmazások formájában, kreativitással, különböző műfajokban (szövegek átírása, történet folytatása, olvasott művekhez különböző befejezések készítése).

A tanulási képességek fejlesztése

A tanuló

- tapasztalja meg és gyakorolja az önálló ismeretszerzést (könyvek keresése egyénileg és csoportosan),
- ismerje meg a vizuális, audiovizuális, elektronikus (internet, CD-ROM) információhordozókat,
- tapasztalja meg és értse meg az összefoglalás sajátosságait és szerepét.

Könyvtár

- Ismerje az iskolai könyvtár használati szabályait, igazodjék el a könyvtárban.
- Segítséggel tudjon tájékozódni az információhordozók tartalmában.
- Egyszerű feladat megoldása megadott forrással.
- Tudjon keresni (segítséggel) a betűrendes leíró katalógusban szerző és cím szerint.

Magyar irodalom:

Beszédkésztség, szóbeli szövegek alkotása és megértése

A tanuló

- figyelje meg a testbeszéd, az arcjáték, a szemkontaktus működését,
- törekedjen a szóhasználat, a kiejtés, a testbeszéd összehangolására különféle beszédhelyzetekben,
- törekedjen a hallgatósághoz, a beszédhelyzetekhez való alkalmazkodásra, a jó fellépésre, az árnyalatok érzékeltetésére,
- törekedjen a vélemények meghallgatására, megértésére többszereplős helyzetekben,
- különféle dramatikus formák gyakorlása (némajáték, improvizáció, vers, mondás).

Olvasás, írott szöveg megértése

A tanuló

- tapasztalja meg a nyelvi eszközök és a jelentés összefüggését szépirodalmi és nem szépirodalmi olvasmányokban tanári irányítással, csoportosan és egyéni munkával,
- ismerje fel az irodalmi szövegben megjelenő egyszerűbb képeket, alakzatokat, gyakorolja értelmezésüket (hasonlat, metafora, ismétlés, fokozás),
- érzékelje a szövegek műfaji különbségeit: mese – dokumentum, lírai költemény – elbeszélés,
- tudjon véleményt megfogalmazni néhány mondatban szóban és írásban az olvasott szöveg szereplőinek cselekedeteiről, nézeteiről, a szövegekben megjelenő emberi helyzetekről.

Írásbeli szövegek alkotása, íráskép

A tanuló

- tudja gondolatait, véleményét, érzelmeit, képzeletét kifejezni különböző nézőpontokból rövidebb fogalmazások formájában, kreativitással, különböző műfajokban (szövegek átírása, történet folytatása, olvasott művekhez különböző befejezések készítése).

A tanulási képességek fejlesztése

A tanuló

- tapasztalja meg és gyakorolja az önálló ismeretszerzést (könyvek keresése egyénileg és csoportosan),
- ismerje meg a vizuális, audiovizuális, elektronikus (internet, CD-ROM) információhordozókat,
- tapasztalja meg és értse meg az összefoglalás sajátosságait és szerepét.

Ismeretek az irodalomról

A tanuló:

- ismerkedjen meg a különböző lírai műfajokkal,
- tudjon változatos ritmikai, zenei formálású lírai műveket közösen és önállóan olvasni, feldolgozni a klasszikus és kortárs, magyar és világirodalom köréből,
- ismerje fel a lírai mű témáját, hangulatát, hangnemét,
- ismerjen fel néhány fontosabb költői képet és alakzatot, tapasztalja meg azok szerepét, hangulati hatását,
- értse a versszak és a nagyobb szerkezeti egységek viszonyát,
- tudja azonosítani az idő és a tér egyértelműen megjelölt mozzanatait,
- tudja azonosítani a szereplők külső és belső jellemzőit,

- törekedjen a közvetlenül adott jelentés árnyalására, általánosítására személyes tapasztalatok, más irodalmi és nem irodalmi, verbális hangzó és képi szövegek bevonásának segítségével,
- ismerjen meg alapvető témákat, valamint újabb olvasmányokat a már megismert Témakörökből,
- figyelje meg az új szóbeliség, az elektronikus kommunikáció és tömegkommunikáció néhány új formáját.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése

A tanuló:

- legyen nyitott a humor kiemelt szerepének érzékelésére a mindennapokban (pl. vicc) és a műalkotásokban a korosztály érdeklődésének megfelelő néhány szöveg kapcsán,
- legyen képes a nem saját álláspont megjelenítésének átélésére, az empátia fontosságának átélésére a közösség életében,
- tapasztalja meg más korokban született mindennapi szövegek, tárgyak és műalkotások „idegenségét”,
- tapasztalja meg a különböző kultúrák eltérő életmódját, szemléletét néhány példa alapján.

Történelem:

- Ismeretszerzés, tanulás:

A tanuló:

Tudjon egy-két kérdésre válaszolni az elhangzott történelmi elbeszélésből, tanári magyarázatból,

- Tudjon az életkorának megfelelő történelmi szöveget értelmesen olvasni,
- Egy-egy történelem tankönyvi részegységben önállóan találja meg a legfontosabb gondolatokat, saját szavaival tudja elmondani az olvasott szöveg tartalmát,
- Önállóan tudja elmondani, mit ábrázol a történelmi kép,
- Tudja használni a különböző léptékű történelmi atlaszokat,
- Legyen képes adott témához információkat gyűjteni az iskolai vagy más könyvtárakban,
- Tudjon megkeresni kislexikonban, fogalomtárban, tankönyvi függelékben egy-egy történelmi fogalmat,
- Tudja alkalmazni a tanult történelmi helyzeteket más-más országok történelmének megismerésekor,
- Tudjon 10-15 mondatos fogalmazást készíteni valamely történelmi-társadalmi témáról,

- Tudjon tanári segítséggel vázlatot készíteni egy-egy tankönyvi anyagegységhez,
- Tudja, kik voltak a korszak kiemelkedő magyar személyiségei,
- Legyen képes türelmesen meghallgatni tanulótársai véleményét, és legyen képes figyelembe venni azt saját véleménye kialakításakor.

Kritikai gondolkodás:

A tanuló:

- Önállóan találja meg és húzza alá egy-egy tankönyvi anyagegység legfontosabb 3-4 gondolatát,
- Legyen képes megkülönböztetni a feltételezést az igaz történettől,
- Tudjon kérdést megfogalmazni a tankönyvi anyag részegységéhez, történelmi eseményhez,
- Legyen képes felismerni és a változásokat nyomon követni egy-egy történelmi jelenség kapcsán,
- Legyen képes megfogalmazni véleményét társadalmi, történelmi eseményekről,
- Legyen képes megfogalmazni véleményét történelmi személyekről,
- Nevelői irányítással tudja megmagyarázni a különböző társadalmi-történelmi események, jelenségek okait, következményeit.

Kommunikáció:

A tanuló:

- Tudja önállóan elmondani a tankönyvi anyag egy-egy részegységét,
- Tudjon az életkorának megfelelő történelmi szöveget értelmesen olvasni,
- Tudja egyszerűen ismertetni a leíró szövegek tartalmát,
- Tudja saját véleményét érthetően megfogalmazni,
- Tudjon történelmi témáról tematikus rajzot készíteni,
- Tudjon kérdést feltenni a tankönyvi anyag részegységéről, történelmi eseményről.

Tájékozódás a térben és az időben:

A tanuló:

Ismerje fel a térképen a földrajzi térképjeleket,

- Tudja megmutatni a történelmi atlaszban és a falitérképen a kerettantervben felsorolt történelmi helynevek felét,
- Tudja megbecsülni a térkép segítségével a középkori európai államok egymáshoz és a Kárpát-medencéhez viszonyított helyzetét,
- Tudja megmutatni a térképen a három részre szakadt Magyarország részeit, központjait,
- Tudja megmutatni a térképen a legfontosabb magyar végvárat,

- Tudjon eseményt kapcsolni a magyar történelmi helynevek feléhez,
- Ismerje a középkor korszakainak nevét,
- Tudja a magyar történelem korszakainak elnevezését,
- Tudja a megadott történelmi eseményeket időrendbe állítani,
- Tudja, a különböző területeken végbement eseményeket időrendbe állítani,
- Tudja az évszámokat századokba sorolni.

Angol nyelv:

Beszédértési készség:

1. A tanuló ismerje fel a számára fontos részleteket néhány mondatos egyszerű közlésben, képes legyen a meg nem értett szavakat, kifejezéseket átugorva a lényeges információt kiszűrni.
2. Tudjon reagálni (szóban, írásban, vagy cselekvést végrehajtva) rövid, három-négy mondatos közlésre.
3. Legyen képes megoldani a hallás utáni szövegértéshez kapcsolódó feladatok, ismerkedjen meg és sajátítsa el a feladatok megoldásához szükséges stratégiákat (*igaz/hamis állítások, táblázatok kitöltése, stb.*).

Beszédkészség:

- A tanuló beszédében minél jobban közelítse meg az angol nyelv hangjainak képzését. FIGYELMEZTETÉS: a cél nem a nyelv anyanyelvi beszélőinek kiejtésének imitálása, hanem helyes hangok képzése és ezáltal érthető közlések átadása.
- Tudjon néhány szóval, rövid mondatokban reagálni hallott vagy látott jelenségekre, információra.
- Tudjon kérdéseket feltenni a tanult anyaggal, vagy érdeklődési köréhez kapcsolódó ismeretekkel kapcsolatban.
- Ha nehézségei vannak a megértéssel, tudjon angolul segítséget, ismétlést kérni.
- Tudjon képekről röviden beszélni (*jellemezni emberek ruházatát, külső megjelenését*).

Olvasásértési készség:

- A szöveg alaposabb, önállóbb megértése céljából fejlessze tovább és sajátítsa el a néma olvasás készségét.
- Legyen képes új szövegkörnyezetben is felismerni az ismert nyelvi elemeket, képes legyen egyszerű információt kiszűrni a szövegből.
- Értsen meg egyszerű, rövid szövegeket (*pld. képeslap, hirdetés, stb.*) és képes legyen reagálni rájuk.

Írásbeli készség:

- A tanuló tudjon egyszerű mondatokat logikai kötőelemekkel egymásba fűzni.
- Tudjon (először minta alapján - *parallel writing*) egyszerű szöveget írni.
- Tudjon egyszerű eseménysort önállóan leírni.
- Tudjon képeslapot megírni és megcímezni.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

- A tanuló ismerje és tudja használni az alábbi nyelvtani struktúrákat kommunikációs helyzetekben:
- Az egyszerű múlt és a folyamatos múlt idők múltbeli cselekvések leírásakor.
- A befejezett jelen idő a közelmúltban történt cselekmények leírásakor.

Matematika:

- Tudjanak racionális számokat írni, olvasni.
- (természetes számok, egészek – milliós számkörben; törtek – legfeljebb kétjegyű szám a nevező, tizedes törtek – ezredtől ezerig).
- Tudják a racionális számok körében tanult műveleteket elvégezni
- Ismerjék a helyes műveleti sorrendet.
- Legyenek képesek egyszerű lineáris, egy ismeretlenes egyenleteket, egyenlőtlenségeket megoldani.
- Ismerjék a 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatósági szabályokat.
- Ismerjék és helyesen használják a $<, >, \leq, \geq, =$ jeleket a tanult számok halmazán, tudjanak számokat sorrendezni.
- Tudjanak koordináta-rendszerben pontokat ábrázolni, ill. pontok koordinátáit leolvasni.
- Legyenek képesek egyenes és fordított arányossági következtetések elvégzésére.
- Ismerjék és használják az alapmértékegységeket. Tudjanak mennyiségeket összehasonlítani.
- Ismerjék fel a párhuzamos és a merőleges egyeneseket.
- Ismerjék a szakaszfelező merőleges fogalmát.
- Tudjanak szakaszt, szöveget másolni, szöveget mérni.
- Tudják a téglalap (négyzet) kerületét, területét illetve a téglatest (kocka) felszínét, térfogatát meghatározni.
- Tudjanak pontot, szakaszt tengelyesen tükrözni.
- Tudják 2-3 szám átlagát kiszámolni.

Természettudomány:

- Folyamatos megfigyelés, vizsgálódás képessége, az anyagok tulajdonságainak összehasonlítására való képesség egyszerű esetekben.
- Alapfogalmak helyes használata a tapasztalatok értékeléséhez, alpmérések gyakorlati alkalmazása, a mértékegységek pontos használata egyszerű esetekben.
- Az égés feltételei és a tűzoltás elemi tudnivalói. Baleset-védelmi szabályok ismerete alapfokon.
- Alapfokú tájékozódás a térben, térképen, földgömbön egyszerű feladatok során.

- Információk szerzése a lehetséges forrásokból, és az információk hasznosítása, a mindennapi életből vett példák segítségével.
- Elemi tájékozódás a térképen és a földgömbön. A topográfiai követelmények minimumának teljesítése.
- A Föld mozgásai és következményei; a napi és az évi időszámítás elemi ismerete és gyakorlati felhasználása.
- Az éghajlatot kialakító és módosító tényezők ismerete alapfokon.
- Hazánk jellegzetes tájainak és fontosabb vizeinek megnevezése és felismerése a térképen.
- A szűkebb lakókörnyezet természeti és társadalmi jellemzőiből néhány konkrétum.

Digitális kultúra:

- ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;
- ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait;
- tudjon mappát létrehozni, a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
- segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;
- tudjon az iskolai hálózatba lépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
- ismerjen alapvető adatvédelmi szabályokat;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésformázásokat;
- ismerje egy prezentációkészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
- legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
- legyen képes az interneten talált információk mentésére;
- ismerje a netikett szabályait.
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- legyen képes konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban segítséggel megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat.

Testnevelés

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.

Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.

A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.

8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.

A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.

A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.

Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.

A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban.

Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.

A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.

Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Testnevelési és népi játékok

A sportjátékokat előkészítő kisjátékok során gyakorolt technikai és taktikai elemek elsajátítása és alkalmazása az egyes sportjátékok területén. A sportjátékokban is használt szakkifejezések ismerete és használata.

A védő és támadó szerepek hatékony alkalmazása a csapatjátékok és versengések során.

Változatos tömegű és méretű eszközök magabiztos használata a statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő sportjátékok mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások és ütések során.

Labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák elsajátítása. A gyors helyzetfelismerés elsajátítása gyors iram- és irányváltás alkalmazásával.

Atlétika jellegű feladatmegoldások

A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.

A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.

A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően. Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.

A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.

A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.

Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatmegoldások

A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.

A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.

A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.

Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása.

Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.

Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.

A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.

A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.

A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.

A balesetvédelmi utasítások betartása.

Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

A sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.

A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.

A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.

A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdősportok

Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.

A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.

Jártasság néhány önvédelmi fogásban.

A test-test elleni küzdelmet vállalása.

Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.

Mások teljesítményének elismerése.

A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.

A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

Hon- és népismeret

A NAT kereshittantervi követelményeinek megvalósítása

A pedagógiai eredményesség szempontjából kiemelkedően fontos kereshittantervi követelményekre egységes jelölést használva megjelöltük azokat a tartalmakat és tevékenységeket, amelyek a NAT által kiemelt fejlesztési területek, illetve a kulcskompetenciák elsajátítása szempontjából hasznosak lehetnek. A tantervben ezekre a következőbetűjelzésekkel hívjuk fel a figyelmet:

o kiemelt fejlesztési feladatok:

- énkép és önismeret ÉN)
- hon- és népismeret H)
- európai azonosságtudat – egyetemes kultúra E)
- környezeti nevelés K)
- információs és kommunikációs kultúra I)
- testi és lelki egészség TE)
- tanulás T)
- felkészülés a felnőtt lét szerepeire F)

o kulcskompetenciák:

- kommunikációs k)
- narratív n)
- döntési d)
- szabálykövet szk)
- lényegkiemelő lk)
- életvezetési é)
- együttműködési

7. évfolyam

Magyar nyelv:

Írásbeli szövegek alkotása, íráskép, helyesírás

A tanuló:

- olvasható, esztétikus írással írjon a tanulási szintnek megfelelően,
- tudjon szöveget alkotni az alábbi szövegtípusokban és műfajokban: leírás; ismertetés és vélemény,
- gyakorolja a különböző nézőpontú elbeszélést és jellemzést,
- tudja összegyűjteni a rövidebb beszámolók anyagát, rendezze és foglalja írásba tanári irányítással, csoportosan és önállóan.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló:

- ismerje meg az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereit, gyakorolja az alábbiakat:

segédkönyvek, a korosztálynak készült szótárak, lexikonok használata,

ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban,

- a tanult anyag bővítése különböző információhordozókból,
- ismerje meg, gyűjtsön adatokat a különböző információhordozókról tanári segítséggel, csoportosan és önállóan,
- a gyűjtött ismereteket rendezze a kitűzött célnak megfelelő felhasználásra.

Magyar irodalom:

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása és megértése

A tanuló:

- tudjon alkalmazkodni a kommunikációs folyamat tényezőihez különféle konkrét beszédhelyzetekben,
- használja mondatait a közlési célnak és szándéknak megfelelően változatosan, tudatosan,
- ismerje a testbeszéd, az arcjáték néhány jelét, törekedjen ezek tudatos alkalmazására,
- tapasztalja meg a szemkontaktus jelentőségét,

- tudja meghallgatni és megérteni mások véleményét, tudja azokat reprodukálni többszereplős helyzetekben,
- tudja a memoriterek szöveghű tolmácsolását kifejező szövegmondással megjeleníteni. Próbálja ki a különféle dramatikus formákat (helyzetgyakorlatok, improvizáció, versmondás, diákszínpadi előadás).

Olvasás, írott szöveg megértése

A tanuló:

- tudjon különböző szövegeket hangosan és némán olvasni,
- ismert tartalmú szövegeket biztonságos, értelmező, hangos felolvasással olvasni,
- tudja a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegek lehetséges jelentéseit csoportos, egyéni, irányított és önálló formában megérteni, gyakorolni,
- gyakorolja a szövegben ki nem fejtett tartalmak kikövetkeztetését és megértését, ismerkedjen a szövegértési technikákkal,
- ismerje fel a nyelvi eszközök és a jelentés összefüggéseit szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegekben tanári irányítással és önállóan,
- önálló munkával gazdagítsa az aktív és passzív szókincsét,
- ismerje fel az irodalmi szövegekben megjelenő egyszerűbb képeket, alakzatokat, gyakorolja értelmezésüket,
- tudja önállóan olvasni a rövidebb és hosszabb irodalmi és nem irodalmi szövegeket, háziolvasmányként, s tudja feldolgozni a szöveget megadott szempontok alapján.

Írásbeli szövegek alkotása, íráskép

A tanuló:

- olvasható, esztétikus írással írjon a tanulási szintnek megfelelően,
- tudjon szöveget alkotni az alábbi szövegtípusokban és műfajokban: leírás; ismertetés és vélemény,
- gyakorolja a különböző nézőpontú elbeszélést és jellemzést,
- tudja összegyűjteni a rövidebb beszámoló anyagát, rendezze és foglalja írásba tanári irányítással, csoportosan és önállóan.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló:

- ismerje meg az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereit, gyakorolja az alábbiakat:

segédkönyvek, a korosztálynak készült szótárak, lexikonok használata,

ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban,

- a tanult anyag bővítése különböző információhordozókból,
- ismerje meg, gyűjtsön adatokat a különböző információhordozókról tanári segítséggel, csoportosan és önállóan,
- a gyűjtött ismereteket rendezze a kitűzött célnak megfelelő felhasználásra.

Ismeretek az irodalomról

A tanuló:

- tapasztalja meg és tudatosan alkalmazza azt, hogy az elemző - értelmező olvasás elmélyíti az élmény- és tapasztalatszerzést,
- tudja olvasni, feldolgozni a változatos ritmikai, zenei formálású lírai műveket a klasszikus, magyar és világirodalom köréből,
- a zenei és ritmikai eszközök típusainak azonosítása, funkciójuk, hangulati hatásuk felismerése a tanult művekben,
- ismerje meg a lírai és nem lírai verses műfajokat, tudja azonosítani és megérteni jellegzetességeiket, tartalmi és formai sajátosságait,
- tudjon elbeszélő műveket önállóan olvasni, feldolgozni a klasszikus felnőtt és ifjúsági irodalom köréből,
- végezzen kreatív történet-elbeszélési és történetírási gyakorlatot,
- tudja azonosítani a jellemzés főbb eszközeit,
- érzékelje az elbeszélői nézőpont és beszédhelyzetet,
- érzékelje az előreutalásokat és késleltetéseket az elbeszélésben.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

A tanuló:

- törekedjen a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak elsajátítására, az eltérő ízlésítéletek különbségének megértésére és elfogadására,
- tudja azonosítani a helyzet és jellemkomikumot a művészetben, a szerzői modalitás különféle formáit, ismerje fel jelentésteremtő szerepüket (pl. irónia, gúny),

- legyen képes az önálló műbefogadás mind teljesebb és gyakoribb megtapasztalására, a hatásra reflektálni csoportos beszélgetésben és önállóan,
- értse meg az igazság és a nézőpont, a személyes és közösségi igazság konfliktusát különféle szövegekben.

Történelem és állampolgári ismeretek:

- Ismeretszerzés, tanulás:

A tanuló:

- Tudjon ismereteket meríteni saját emberi-társadalmi környezetéből, történetekből, képekből, a tömegkommunikációs eszközökből és más ismerethordozókból
- Tudjon ismereteket meríteni egyszerű statisztikai adatokból, grafikonokból, diagramokból, törvényekből, egyéb forrásokból
- Legyen képes a tankönyvi anyag részegységeiben a legfontosabb gondolatokat megjelölni
- Legyen képes adott témához információkat gyűjteni az iskolai vagy más könyvtárban, médiában, múzeumban
- Tudja használni a különböző léptékű történelmi térképeket, segédkönyveket és lexikonokat
- Tudja alkalmazni a tanult történelmi helyzeteket más-más országok történelmének tanulmányozásakor
- Tudjon a tankönyv szövegéhez kérdéseket megfogalmazni
- Tudja a tankönyvi grafikonokat, diagramokat, táblázatokat néhány mondattal értelmezni
- Ismerje a tanult történelmi korszak kiemelkedő magyar történelmi személyiségeit
- Tudja néhány mondattal bemutatni e személyiségek szerepét, jelentőségét

- Kritikai gondolkodás:

- Nevelői irányítással tudja megmagyarázni a különböző társadalmi-történelmi események okait, következményeit
- Nevelői segítséggel legyen képes véleményét megfogalmazni a történelmi-társadalmi eseményekről

- Legyen képes felismerni és a változásokat nyomon követni egy-egy történelmi jelenség kapcsán
- Tudjon kérdéseket megfogalmazni egy-egy részegységhez
- Tudja megkülönböztetni a feltételezést az igaz történettől
- Legyen képes türelmesen meghallgatni tanulótársa véleményét, és legyen képes figyelembe venni azt saját véleménye kialakításában
- Legyen képes érveket és ellenérveket megfogalmazni a viták során a saját véleménye kialakításakor
- Legyen képes különböző időszakok térképeit összehasonlítani
-

Kommunikáció:

A tanuló:

- Legyen képes szóban és írásban a feltett kérdésre 6-8 mondattal válaszolni
- Legyen képes ismeretterjesztő irodalom felhasználásával kiselőadást, beszámolót készíteni
- Tudjon nevelői segítséggel vázlatot készíteni a tankönyvi anyaghoz
- Legyen képes a vázlatkészítéskor szimbolikus jeleket alkalmazni
- Tudjon nevelői segítséggel forrásokat elemezni
- Tudjon önállóan egyszerű forrásokat értelmezni
- Tudjon 15-20 mondatos fogalmazást készíteni valamely történelmi, társadalmi témáról
- Tudjon történelmi témáról sematikus rajzot készíteni

- Térben-időben való tájékozódás:

A tanuló:

- Tudja alkalmazni az idő tagolására szolgáló kifejezéseket
- Tudja a megadott eseményeket időrendbe állítani
- Legyen képes egyszerű kronológiai számítások elvégzésére
- Tudjon eseményt kapcsolni a kerettantervben felsorolt évszámokhoz
- A tankönyvi kronológiai táblázat segítségével tudja a magyar és az egyetemes történelmi eseményeket összekapcsolni

- Tudja megállapítani, hogy a magyar és az egyetemes történelmi személyiségek közül kik voltak kortársak
- Ismerje a kiemelt események időpontjait
- Tanári segítséggel tudjon egyszerű térkép vázlatot készíteni
- Tudjon eseményt kapcsolni a kerettantervben felsorolt helynevek feléhez
- Tudja megmutatni a falitérképen és a Képes történelmi atlaszban a kerettantervben megjelölt helynevek felét

Angol nyelv:

Beszédértési készség:

1. A tanuló értse meg a tanárának a tananyaggal vagy a mindennapi élettel kapcsolatos egyszerű, angol nyelvű magyarázatát.
2. Értse meg az előző évfolyamoknál változatosabb és összefoglalóbb jellegű kérdéseket és tudjon azokra válaszolni.
3. Képes legyen a rá vonatkozó információt a szövegből kiemelni és megérteni.

Beszédkésztség:

4. A tanuló tudjon információt kérni és képes legyen akár több mondatból álló információ közlésére.
1. Tudjon embereket, tárgyakat és helyeket egyszerűen jellemezni. Tudja tetszését, nem tetszését, érzelmeit, véleményét kifejezni, ill. ezek iránt másoknál érdeklődni.
2. Tudjon egyszerűen, de összefüggően beszélni a mindennapi életben vele, családjával és társaival történekről. Tudjon érdeklődni ezek iránt.

Olvasásértési készség:

3. A tanuló tudjon a maga tudásszintjén számára megfelelő szöveget önállóan vagy tanári segítséggel megérteni. Tudjon a szövegről általános képet alkotni. Tudja a számára szükséges információt kikeresni.
- Tudjon az olvasott szöveggel kapcsolatos egyszerű és nehezebb feladatokat megoldani.

Írásbeli készség:

- A tanuló tudjon több mondatból álló egyszerű, összefüggő szöveget írni változatos közlésmódokban és stílusokban (formális, nem-formális). Tudjon megadott szövegmodelleket felhasználva új szövegeket írni.

- Tudja írásban kifejezni tetszését, nem tetszését, érzelmeit és véleményét. Tudjon ezek után másoknál érdeklődni.
- Tudjon egyszerű levelet fogalmazni. Ismerje meg a formai követelményeket.
- Tudjon megoldani egyszerűbb írásbeli feladatokat (pld. jegyzetelés).
- Írásbeli feladatainál tudja használni a kétnyelvű szótárt.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló ismerje és tudja használni az alábbi nyelvtani struktúrákat kommunikációs helyzetekben:

Feltételes mód alapesetei a *Type 1* és *Type 2 conditionals*.

A *going to* segédige a szándékok, tervek kifejezésére.

A *used to* szerkezet múltbéli szokások kifejezésére.

Matematika:

- Biztos műveletvégzés a racionális számok körében.
- A mértékegységek helyes használata, a mértékváltás pontos végrehajtása.
- Arányos következtetésekkel, százalékszámítással kapcsolatos egyszerű szöveges feladatok megoldása – következtetésekkel.
- 10 pozitív egész kitevőjű hatványainak ismerete, illetve 10-nél nagyobb számok normálalakjának felírása.
- A hatvány fogalmának értelmezése.
- Egyszerű algebrai kifejezések (egyváltozós, elsőfokú, egynemű) összevonása, behelyettesítési érték meghatározása.
- Elsőfokú, egy ismeretlenes egyenlet (egyenlőtlenség) megoldása.
- Két szám közös osztójának, közös többszörösének meghatározása.
- Lineáris függvény ábrázolása értéktáblázattal, értékek leolvasása grafikonról.
- Paralelogramma, trapéz, deltoid tulajdonságainak ismerete, területük kiszámítása.
- A középpontos tükrözés tulajdonságainak ismerete, pont tükörképének megszerkesztése.
- Háromszög- és négyszögalapú egyenes hasábok tulajdonságainak ismerete, a henger testhálójának felismerése.
- Háromszögszerkesztés alapesetekben.

- A háromszög és a konvex négyszög belső szögeinek összege.

Biológia-egészségtan:

- .Legyen képes elemezni az ökológiai rendszer élő és élettelen környezeti tényezőit. Tudja meghatározni az életközösség fogalmát és legfontosabb ismérveit.
- Ismerjék az életközösségek legjellemzőbb, táplálékláncot alkotó fajainak a nevét, testének felépítését, életmódját.
- Tudjanak táplálékláncot összeállítani a megismert élőlényekből.
- Ismerjék fel, hogy az egyes élőlények milyen szervezeti adottságuk miatt képesek más-más életközösségben élni. (Környezethez való alkalmazkodási példák.)
- A tananyagban nem szereplő élőlények esetében is legyenek képesek az élőlény testfelépítése és életmódja alapján környezetére és a környezet alapján az élőlény testfelépítésére, életmódjára, rendszertani helyére következtetni.
- Legyenek képesek példákat mondani az ember környezetet károsító magatartására, tudják annak káros következményeit.
- Ismerje az élővilág kutatásában legjelentősebb szerepet játszó néhány tudós munkáját, életrajzát.
- Legyen gyakorlatuk abban, hogyan kell az élőlényeket hasonló tulajdonságaik alapján rendszerbe sorolni.
- Legyenek képesek egy-egy témából önálló ismeretszerzéssel röviden, összefüggő beszámolót tartani.

Földrajz:

A tanuló:

Legyen képes a tankönyv szövegében a legfontosabb gondolatokat értelmezni.

Tudja a tankönyvi táblázatokat, diagramokat, ábrákat értelmezni.

Ismerje, s néhány mondatban tudja bemutatni földrészenként a kiemelt országokat természeti, társadalmi és gazdasági szempontból

Kifejezőképességek:

A tanuló

Legyen képes ismertetni a tankönyvi anyagegységet tömören szóban vagy írásban.

Tudjon anyagot gyűjteni adott témához különböző információhordozók segítségével.

Tájékozódás időben:

A tanuló:

Ismerje a földtörténeti korokat, és hatásait érzékeltesse a Föld állandó változásában.

Ismerje, az egyes tájak, országok, földrészek természeti és társadalmi összefüggéseit.

Tudjon példákat említeni az országok társadalmi-gazdasági fejlődésére, az eltérések időbeli okaira.

Tájékozódás a térben:

A tanuló:

Tudjon tanári segítséggel egyszerű földrajzi térképvázlatot készíteni.

A kerettantervben felsorolt topográfiai fogalmak 30%-ához tudjon jellemző ismeretet kapcsolni.

Legyen képes megmutatni földrajzi atlaszában, illetve falitérképen a tantervben felsorolt földrajzi nevek (topográfia) 30%-át.

Fizika:

- A tanuló ismerje az energiamegmaradás törvényét, a Pascal-törvényt és Arkhimédész törvényét!
- Ismerje fel az egyenletes és a változó mozgást, az anyagmegmaradást és az energiamegmaradást, a halmazállapot-változásokat, az egyszerű gépek, valamint Pascal törvényének az alkalmazását, az úszás, lebegés, elmerülés feltételét, a felületi feszültséget és a hajszálcsövességet természeti folyamatok illetve gyakorlati alkalmazások elemzése során!
- Tudja értelmezni és használni a tanult fizikai mennyiségeknek (sebesség, energia, forgatónyomaték, nyomás, teljesítmény) a mindennapi életben is használt mértékegységeit!
- Tudja megkülönböztetni az átlag- és a pillanatnyi sebességet!
- Tudjon sebességet, munkavégzést, erőhatás és forgatónyomaték nagyságát, teljesítményt, hatásfokot és erőhatás adott felületre kifejtett nyomását kiszámítani mértékegységváltás nélkül!
- Legyen képes egyszerű kísérletek, mérések önálló elvégzésére, a mért adatok táblázatba rendezésére tanári segítséggel, út-idő grafikon felvételére és elemzésére, anyaghalmaz hőmérséklet-hőfelvétel grafikonjának a legfontosabb szakkifejezések használatával történő értelmezésére!
- Tudja alkalmazni az anyag szerkezetéről tanultakat a halmazállapotok értelmezésére, a halmazállapot-változások elemzésére!
- Ismerje az ember által megvalósított energiaátalakítási folyamatok környezeti hatásait, ismerje fel a környezetkímélő magatartás és a tiszta technológiák alkalmazásának fontosságát!

Kémia:

A tanuló:

- legyen képes különböző forrásokból információt gyűjteni megadott szempont alapján;
- tudjon egyszerű tanuló-kísérletet írásos vagy szóbeli utasítás alapján elvégezni, rögzíteni, értékelni;
- legyen képes táblázatot, grafikont értelmezni, ezekből adatot kikeresni;
- tudja a mindennapokban használt anyagok használati és tárolási utasításait értelmezni, alkalmazni;
- ismerje a víz, a levegő és a talaj alapvető tulajdonságait, szennyezési forrásait, megóvásának lehetőségeit és a szennyvíz tisztításának alapvető szakaszait;
- tudjon különbséget tenni a megújuló és meg nem újuló energiahordozók között, ismerje ezek felhasználásának környezeti hatásait;

- legyen képes megkülönböztetni fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságokat, ill. változásokat; tudjon példákat sorolni;
- tudjon keverékeket szétválasztani;
- legyen képes a mindennapi életben előforduló oldatok felhasználási adatait értelmezni, adott töménységű oldatot készíteni;
- ismerje a pH fogalmát hétköznapi szinten, ugyanígy alkalmazza a lúgosság és savasság fogalmát ismert anyagokkal kapcsolatban;
- tudjon különbséget tenni a desztillált víz és a csapvíz között;
- tudja alkalmazni a tűzoltás szabályait;
- ismerje az atom felépítését, értse a rendszám, a tömegszám és a periódusszám jelentését, tudja használni a periódusos rendszert ezek megállapítására;
- értse az ionok és molekulák keletkezésének módjait; a képletek jelentését; legyen képes a tanult molekulák modelljét értelmezni;
- ismerje a tanult elemek, vegyületek és keverékek gyakorlati jelentőségét, tudja ezeket rendszerezni megadott szempontok szerint.

Informatika:

- tudja megkülönböztetni a számítógép és egyéb informatikai eszközök főbb részcsoportjait;
- ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;
- ismerjen meg különböző informatikai környezeteket;
- ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára.
- tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
- tudjon szöveget, képet, rajtot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon áttűnést is tartalmazó bemutatót készíteni;
- tudjon táblázatot létrehozni; a táblázat adataival egyszerű műveleteket elvégezni
- tudjon a táblázat adataiból diagramot készíteni
- legyen képes megkeresni a kívánt információt; legyen képes az információ értékelésére;
- ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
- legyen képes a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve, önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz.

8. évfolyam

Magyar nyelv:

Írásbeli szövegek alkotása, íráskép, helyesírás

A tanuló:

- tudja alkalmazni a nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismereteket; tudatosan alkalmazza a nyelvi elemek különböző stílusértékéről tapasztaltakat a fogalmazásban, a kreatív szövegalkotásban,
- tudjon kreatív módon az önkifejezés képességével szöveget alkotni az alábbi műfajokban:

párbeszéd írása, párbeszédes forma átírása epikus formába, dramatizálás, érvelés

- tudja gondolatait, érzelmeit, képzeletét kifejezni különböző nézőpontból.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló:

- szerezzen elemi gyakorlottságot az információ felhasználásában, a források megjelölésében,
- készítsen rövidebb szövegek alapján önállóan vázlatot,
- lássa át és értelmezze az egyszerűbb szövegek vizuális környezetét, az ábrákat és illusztrációkat a szövegösszefüggésben,
- tudjon összefoglalást készíteni, az összefoglalás sajátosságainak ismeretében, megadott szempontok alapján tanári irányítással, csoportosan és önállóan,
- tudjon jegyzetet készíteni tanári irányítással. Gyakorolja a tömörítést, a lényegkiemelést,
- legyen nyitott az információ kritikus befogadásának megalapozására (pl. azonos témáról különböző forrásból származó rövidebb információk összevetése tanári irányítással, csoportosan).

Magyar irodalom:

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása és megértése

A tanuló:

- tudja alkalmazni a szöveg tartalmát és a beszélő szándékát tükröző kiejtés- és intonációs eszközöket (helyes hangképzés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök megfelelő alkalmazása). Figyelje meg az egyéni beszédstílusjegyeket,

- tudjon a beszédpartnerrel együttműködni,
- tudjon érvelni: mint érvek felkutatása, véleményének, állásfoglalásának kialakítása. Törekedjen a beszédpartnerrel az empatikus viszony kialakítására,
- tudja elvégezni a látottak (átéltek) és a feltételezések (következtetések, hipotézisek, stb.) tudatos, nyelvi megkülönböztetését,
- alkalmazza és értékelje a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit (pl. a szándék, a hatáskeltés eszközei a kommunikáció eredményessége szempontjából).

Olvasás, írott szöveg megértése

A tanuló:

- tudja önállóan olvasni és megérteni az irodalmi, ismeretterjesztő és publicisztikai szövegeket a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazásával (pl. a téma megállapítása, a lényeg kiemelése, adatkeresés, ok-okozati kapcsolatok, válasz kérdésekre, vázlatkészítés, összefoglalás),
- figyelje meg a különböző szépirodalmi és nem szépirodalmi műfajok közti különbségeket; a tájékoztató és véleményközlő műfajok közti különbséget (pl. a hír és a kommentár),
- tapasztalja meg a rövidebb, a mai köznyelvtől eltérő nyelvhasználatú (pl. régi archaizáló) szövegek jellemzőit, megértésüket gyakorolja különféle segédeszközökkel (egynyelvű szótárak, jegyzetek, stb.),
- tudjon összevetni különböző véleményeket, figyelje meg a különbségeket és hasonlóságokat, fogalmazza meg véleményét szóban és írásban.

Írásbeli szövegek alkotása, íráskép

A tanuló:

- tudja alkalmazni a nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismereteket; tudatosan alkalmazza a nyelvi elemek különböző stílusértékéről tapasztaltakat a fogalmazásban, a kreatív szövegalkotásban,
- tudjon kreatív módon az önkifejezés képességével szöveget alkotni az alábbi műfajokban:

párbeszéd írás, párbeszédes forma átírása epikus formába, dramatizálás, érvelés

- tudja gondolatait, érzelmeit, képzeletét kifejezni különböző nézőpontból.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló:

- szerezzen elemi gyakorlottságot az információ felhasználásában, a források megjelölésében,
- készítsen rövidebb szövegek alapján önállóan vázlatot,
- lássa át és értelmezze az egyszerűbb szövegek vizuális környezetét, az ábrákat és illusztrációkat a szövegösszefüggésben,
- tudjon összefoglalást készíteni, az összefoglalás sajátosságainak ismeretében, megadott szempontok alapján tanári irányítással, csoportosan és önállóan,
- tudjon jegyzetet készíteni tanári irányítással. Gyakorolja a tömörítést, a lényegkiemelést,
- legyen nyitott az információ kritikus befogadásának megalapozására (pl. azonos témáról különböző forrásból származó rövidebb információk összevetése tanári irányítással, csoportosan).

Ismeretek az irodalomról

A tanuló:

- ismerje fel a kompozíciós egység és a versszakok viszonyát,
- ismerje meg és tudja azonosítani a kompozíció meghatározott elemeit (tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása),
- ismerje meg a lírai mű beszédhelyzetét és tudja azonosítani a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát,
- tudja megfogalmazni a téma, a hangnem, beszédhelyzet és műfaj összefüggéseit néhány jellegzetes példán,
- tudjon elbeszélő műveket önállóan olvasni és feldolgozni a kortárs, felnőtt és ifjúsági irodalom köréből,
- tudja azonosítani a közvetett idő- és térmegjelöléseket, tudjon belőlük következtetéseket levonni; törekedjen az idő- és térmegjelölések értelmezésére,
- érzékelje az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltéréseket,
- tudja azonosítani az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságokat és eltéréseket,
- tudja önállóan olvasni és feldolgozni a dramatizált formákat, dialógusokat, drámai műveket. Tudja értelmezni és megjeleníteni a szituációkat és instrukciókat,
- ismerje meg a reklám és a popzene új szóbeli költészetét,

- érzékelje, hogy az irodalom szóbelisége nem pusztán archaikus jelenség,
- ismerje meg a magyar és a világirodalom néhány jelentős témáját, formai hagyományát,
- ismerkedjen meg egy-két korstílussal, a korstílus és egy-egy mű közötti összefüggéssel,
- törekedjen a közvetlenül adott jelentés árnyalására, általánosítására, személyes tapasztalatok és más tanult irodalmi művek bevonásának segítségével.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

A tanuló:

- tudja összehasonlítani az egymástól lényegesen különböző esztétikai normákhoz kapcsolódó műveket, tapasztalja meg a művészi és nem művészi szépség változékonyságát,
- figyelje meg a különféle konfliktuskezelési eljárásokat, és legyen véleménye a különböző műalkotások és mindennapi szövegműfajok kapcsán,
- figyelje meg az életkorfüggő szemléletet az irodalmi és mindennapi szövegműfajok kapcsán,
- figyelje meg a különféle szövegekben: a kulturális különbség mint világlátás és mint életforma; a kulturális identitás, mint az egyéniség feltétele és mint konfliktusforrás.

Történelem és állampolgári ismeretek:

- Ismeretszerzés, tanulás:

A tanuló:

- Tudjon ismereteket meríteni saját emberi-társadalmi környezetéből, történetekből, képekből, a tömegkommunikációs eszközökből és más ismerethordozókból
- Tudjon ismereteket meríteni egyszerű statisztikai adatokból, grafikonokból, diagramokból, törvényekből, egyéb forrásokból
- Legyen képes a tankönyvi anyag részegységeiben a legfontosabb gondolatokat megjelölni
- Legyen képes egy-egy rövid forrásból merített ismeretből beszámolni
- Legyen képes adott témához információkat gyűjteni az iskolai vagy más könyvtárban, médiában, múzeumban, interneten

- Tudja használni a különböző léptékű történelmi térképeket, segédkönyveket és lexikonokat
- Tudja alkalmazni a tanult történelmi helyzeteket más-más országok történelmének tanulmányozásakor
- Tudjon a tankönyv szövegéhez kérdéseket megfogalmazni
- Tudja a tankönyvi grafikonokat, diagramokat, táblázatokat néhány mondattal értelmezni
- Legyen képes az eltérő adatok, adatsorok összevetésre
- Ismerje a tanult történelmi korszak kiemelkedő magyar történelmi személyiségeit
- Tudja néhány mondattal bemutatni e személyiségek szerepét, jelentőségét

- Kritikai gondolkodás:

A tanuló:

- Önállóan tudja megmagyarázni a különböző társadalmi-történelmi események okait, következményeit
- Legyen képes véleményét megfogalmazni a történelmi-társadalmi eseményekről
- Legyen képes felismerni és a változásokat nyomon követni egy-egy történelmi jelenség kapcsán
- Tudjon kérdéseket megfogalmazni egy-egy részegységhez
- Tudja megkülönböztetni a feltételezést az igaz történettől
- Legyen képes türelmesen meghallgatni tanulótársa véleményét, és legyen képes figyelembe venni azt saját véleménye kialakításában
- Legyen képes érveket és ellenérveket megfogalmazni a viták során a saját véleménye kialakításakor
- Legyen képes különböző időszakok térképeit összehasonlítani

- Kommunikáció:

A tanuló:

- Legyen képes szóban és írásban a feltett kérdésre 10-15 mondattal válaszolni

- Legyen képes ismeretterjesztő irodalom felhasználásával kiselőadást, beszámolót készíteni
- Tudjon vázlatot készíteni a tankönyvi anyaghoz
- Legyen képes a vázlatkészítéskor szimbolikus jeleket alkalmazni
- Tudjon nevelői segítséggel forrásokat elemezni
- Tudjon önállóan egyszerű forrásokat értelmezni
- Tudja rendszerezni az egyetemes és magyar történelem eseményeit
- Tudjon 15-20 mondatos fogalmazást készíteni valamely történelmi, társadalmi témáról
- Legyen képes felismerni az adott történelmi események szituációit, tanári irányítással megjeleníteni
- Tudjon történelmi témáról sematikus rajzot készíteni

- Térben-időben való tájékozódás:

A tanuló:

- Tudja alkalmazni az idő tagolására szolgáló kifejezéseket
- Tudja a megadott eseményeket időrendbe állítani
- Legyen képes egyszerű kronológiai számítások elvégzésére
- Tudjon eseményt kapcsolni a kerettantervben felsorolt évszámokhoz
- A tankönyvi kronológiai táblázat segítségével tudja a magyar és az egyetemes történelmi eseményeket összekapcsolni
- Tudja megállapítani, hogy a magyar és az egyetemes történelmi személyiségek közül kik voltak kortársak
- Ismerje a kiemelt események időpontjait
- Tanári segítséggel tudjon egyszerű térkép-vázlatot készíteni
- Tudjon eseményt kapcsolni a kerettantervben felsorolt helynevek feléhez
- Tudja megmutatni a falitérképen és a Képes történelmi atlaszban a kerettantervben megjelölt helynevek felét

Angol nyelv:

Beszédértési készség:

- A tanuló megfelelő ismeretek birtokában (kontextus, színhely, kulcsszavak, szereplők) értse meg a tudásszintjének megfelelő hanganyagot.
- Képes legyen a hallott szövegből a fontos, de meg nem értett kifejezéseket kiszűrni és azok jelentését a már ismert szavak segítségével kitalálni.

Beszédkésztség:

- A tanuló tudjon kezdeményezni és fenntartani rövid beszélgetést ismert mindennapi témáról.
- Tudjon az okok iránt érdeklődni, a 'miért' kérdésre egyszerű választ adni.
- Képes legyen valós vagy képzelt beszédhelyzetet szerepjátékként előadni.
- Tudjon az általa ismert témakörökhöz kapcsolódó képekről összefüggően röviden beszélni.
- Tudja az órán tanult témaköröket saját életére, körülményeire vonatkoztatni és magáról beszélni.

Olvasásértési készség:

- A tanuló igyekezzen egyes ismeretlen szövegelemek jelentését a szövegkörnyezetből kitalálni.
- Tudjon rövid ismeretlen szöveget önállóan, esetleg házi olvasmányként feldolgozni. Fejleszteni kell az extenzív olvasás készségét is.
- Ismerkedjen meg az autentikus szövegek felépítésével és használatuk által nyerjen betekintést az angolszász kultúrába.
- Tudjon felolvasni, megközelítőleg helyes intonációval és kiejtéssel, egyszerűbb szövegeket.

Írásbeli készség:

- A tanuló tudja egyszerű mondatait logikai kapcsolatok útján egybefűzni.
- Tudjon embereket, eseményeket és jelenségeket írásban jellemezni.
- Tudjon egyszerű fogalmazást írni mindennapi életével kapcsolatos eseményekről és az őt érdeklő jelenségekről. Ismerje meg a fogalmazás egyszerűbb szerkezetét (bevezetés, fő gondolat, befejezés).

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló ismerje fel és tudja használni egyszerű kommunikációs helyzetekben az alábbi nyelvtani struktúrákat:

A függő beszéd alapesetei;

Tiltás kifejezése;

Műveltető szerkezet alapesetei.

Matematika:

Mivel a magasabb évfolyamba lépés itt iskolaváltást is jelent fontos, hogy olyan alapismeretekkel rendelkezzenek a tanulók, amire a középiskolában építeni lehet.

- Ismerjék a racionális szám fogalmát. Tudják, hogy két egész szám hányadosaként felírható számokról van szó.
- Tudják a racionális számok halmazán a négy alapműveletet elvégezni.
- Ismerjék a műveletek helyes sorrendjét, tudatosan használják a zárójeleket.
- Ismerjék a hatvány fogalmát, tudják a hatványozásra vonatkozó azonosságokat konkrét esetekben alkalmazni.
- Tudják kiszámítani két szám arányát.
- Tudjanak egyenes és fordított arányossági, illetve százalékszámítási feladatokat (szöveget is) következtetéssel megoldani.
- Készség szintjén tudják a tanult mértékegységeket, s tudják azokat átváltani, a tanult ismereteket szöveges feladatokban alkalmazni.
- Tudják egyszerű algebrai kifejezések helyettesítési értékét kiszámítani.
- Tudjanak egyszerű algebrai kifejezéseket összevonni.
- Tudjanak egyismeretlenes lineáris egyenletet megoldani próbálgatással, vagy mérlegelvével.
- Tudjanak egyszerű szöveges feladatot megoldani következtetéssel vagy egyenlettel.
- Tudják a lineáris függvényeket (ezen belül az egyenes arányosságot) koordináta-rendszerben ábrázolni (értéktáblázattal).
- Tudjanak grafikonról értékpárokat leolvasni, grafikont elemezni.
- Tudják néhány elemével adott számtani és mértani sorozat elemeinek felsorolását folytatni.
- Tudják a háromszögeket, a négyszögeket csoportosítani tulajdonságaik szerint.
- Tudják a trapéz, a paralelogramma, a rombusz, a deltoid, a téglalap, a négyzet tulajdonságait felsorolni.
- Tudjanak háromszöget, paralelogrammát, rombuszt, téglalapot, négyzetet szerkeszteni. (Alapszerkesztések)
- Tudják a tanult háromszögek, négyszögek területét, területét meghatározni.

- Tudják a háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszínét és térfogatát kiszámítani.
- Ismerjék az egybevágóság fogalmát.
- Tudják a tengelyes és a középpontos tükrözés tulajdonságait felsorolni.
- Ismerjék az eltolás fogalmát. Tudjanak pontot, szakaszt eltolni.
- Legyenek tisztában a vektor fogalmával.
- Ismerjék fel ábrák kicsinyített és nagyított képeit.
- Ismerjék Pitagorasz tételét. Tudják derékszögű háromszögek ismeretlen oldalait kiszámítani a másik kettő ismeretében.
- Tudjanak valószínűségi kísérleteket végrehajtani.
- Tudják a relatív gyakoriság fogalmát, tudják események relatív gyakoriságát meghatározni.
- Tudják a leggyakoribb és a középső elemet meghatározni adott adathalmazból.
- Tudjanak adathalmazhoz grafikont készíteni, grafikont elemezni.

Készség szintjén tudják:

- az alpműveleteket a racionális számok halmazán,
- a mértékegységek átváltását,
- az alapszerkesztéseket,
- a transzformációknál tanultakat alkalmazni a szerkesztésekben, számításokban, bizonyításokban,
- a lineáris egyenletek megoldását (mérlegelvével, grafikusán),
- a tanult síkidomok kerületének, területének meghatározását,
- a tanult testek felszínének, térfogatának meghatározását.

Biológia-egészségtan:

- Ismerje a legfontosabb belső szervek elhelyezkedését az emberi testben. Tudja megnevezni a szervrendszerekhez tartozó szerveket.
- Ismerjék fel az emberi testet felépítő szöveteket.
- Tudja alkalmazni a bőrápolásról tanultakat, ismerje a bőr védelmi funkcióit.
- Ismerje a csontváz legfontosabb csontjait, a leggyakoribb mozgásszervi sérüléseket és azok megelőzésének módjait. Legyen képes megérteni a csontváz és az izomzat működését.

- Tudja ismertetni a táplálék útját, ismerje az emésztés egyes helyeit. Tudja melyek a legfontosabb tápanyagaink, milyen élelmiszerekben fordulnak leginkább elő. A fogápolás legelemibb szabályaival legyen tisztában.
- Tudja végigvezetni a levegő útját, legyen képes elmondani a hangadás lényegét.
- Legyen képes elemezni a kis –és nagyvérkört, ismerje a vér szerepét az anyagszállításban, tudja, hogyan lehet megelőzni a leggyakoribb szív-és érrendszeri megbetegedéseket.
- Ismerje a kiválasztó szervrendszer működését, a leggyakoribb betegségeket és megelőzésüket.
- Ismerje a szaporító szervrendszer működését, az ivarsejtek termelődésének helyét, tudja ismertetni a menstruáció folyamatát.
- Legyen képes felsorolni a méhen belüli és méhen kívüli fejlődési szakaszokat rövid jellemzéssel.
- Ismerje az idegrendszer felépítését, és értse a működésének alapjelenségeit, a hormonális szabályozás lényegét.
- Tudja összehasonlítani az idegi és a hormonális szabályozás folyamatát. Tudjon példát mondani rá.
- Értse a szimpatikus és paraszimpatikus hatás lényegét.
- Ismerje fel a szervezetet károsító anyagok romboló hatását az idegrendszerre, Válgon meggyőződésévé, hogy ezeknek az anyagoknak a fogyasztása csak káros lehet, ezért kerülni kell.

Földrajz:

A tanulóknak a 8.évfolyam végére alapvető jártasságot és készséget kell szerezniük a földrajz tantárgyból.

A 8. évfolyam végére teljesítendő követelmények

az általános fogalmak jellemző tartalmi jegyeinek ismerete, valamint képesség arra, hogy felismerjék azokat a valóságban, vagy képeken, ábrákon, térképen
képesség a természetföldrajzi környezetben való tájékozódásra, a természeti és társadalmi-gazdasági jellemzők közötti kapcsolat felismerésére

képesség a földi képződmények, jelenségek, folyamatok önálló vizsgálatában, elemzésében és értékelésében

képesség a szakkifejezések használata, adatértelmezés és feldolgozás kérdésében, problémák felismerése és megoldása, általános törvényszerűségek felismerése terén

képesség abban, hogy felismerjék és megmutassák a topográfiai fogalmakat különféle térképen, bejelöljék körvonalas térképbe, megfogalmazzák tényleges és viszonylagos földrajzi fekvésüket

Fizika:

- A tanuló ismerje a fényvisszaverődés és Ohm törvényét!
- Ismerje fel a legalapvetőbb elektromos, mágneses és fénytani jelenségeket, az elektromágneses indukciót, az elektromos áram hatásait és ezek alkalmazását, valamint a tükrök, lencsék alkalmazását a gyakorlatban konkrét példákön! Tudja az anyagokat csoportosítani elektromos és optikai tulajdonságaik szerint!

- Ismerje fel kapcsolási rajzon a legfontosabb áramköri jeleket és a fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolását ténylegesen összeállított áramkörben is!
- Tudjon áramforrásból, fogyasztóból, kapcsolóból és vezetékekből álló egyszerű elektromos áramkört összeállítani, áramerősséget és feszültséget mérni tanári segítséggel!
- Tudjon ellenállást, áramerősséget, feszültséget, elektromos munkát és teljesítményt kiszámítani mértékegységváltás nélkül!
- Tudja leolvasni és értelmezni a háztartásban előforduló elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat, ismerje fel az energiatakarékosság szükségességét!
- Ismerje a transzformátor működési elvét és a távvezetékrendszer lényegét!
- Ismerje a szem védelmével kapcsolatos tudnivalókat, az érintésvédelmi és balesetmegelőzési szabályokat és tartsa be azokat!
- Ismerje fel a társadalom, a technika és a tudomány fejlődésének szükségszerű összefonódását, legyen képes önálló álláspont kialakítására a fenntartható fejlődés biztosíthatóságának kérdéseiben! Ismerje fel a takarékoság szükségességét az élet legkülönbözőbb területein!

Kémia:

A tanuló:

- legyen jártas különböző forrásokból információt gyűjteni megadott szempont alapján;
- tudjon egyszerű tanulókísérletet írásos vagy szóbeli utasítás alapján elvégezni, rögzíteni, értékelni;
- használati utasítások alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási és laboratóriumban alkalmazott vegyszerekkel;
- tudja a mindennapokban használt anyagok tárolási utasításait értelmezni, alkalmazni;
- legyen képes táblázatot, grafikont értelmezni, ezekből adatot kikeresni;
- ismerje a fémek és nemfémek általános tulajdonságait;
- legyen képes elhelyezni a tanult elemeket a periódusos rendszerben;
- ismerje a korrózió fogalmát, megelőzésének néhány módját;
- értse az ötvözetek készítésének célját, tudjon példákat sorolni alkalmazásukra;
- jártasság szintjén használja az első két témakörben tanult legfontosabb elemek és vegyületek kémiai jelét, ismerje fel a tanult molekulák modelljét;
- sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, reakcióikat a megfelelő típusba;
- ismerje a legfontosabb anyagok felhasználási lehetőségeit, ill. élettani szerepüket, hatásukat;
- legyen képes egyenlettel rögzíteni a tanult elemi folyamatokat, s az anyagmegmaradás törvénye alapján rendezni;
- ismerje a vegyszerek lehetséges környezeti hatásait, alkalmazásának szabályait;
- tudja egyszerű folyamatábrával rögzíteni a megismert gyártási folyamatokat;
- értse az ember szerepét a környezet mai állapotának kialakulásában; tudjon példákat sorolni környezetkímélő eljárásokra a gazdaság és a mindennapok minél több területéről;

- értse a szemléletváltás szükségességét; tudjon példákat sorolni arra, egyéni döntéseivel hogyan befolyásolhatja a környezet állapotát.

Informatika:

- ismerje a legfontosabb perifériák, adathordozó eszközök működési elveit;
- önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára;
- ismerje a programhasználat során betartandó jogokat és kötelességeket
- tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;
- tudjon multimédiás prezentációt készíteni
- tudjon egyszerű vezérlési feladatokat megoldani fejlesztői környezetben;
- ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;
- tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és a védendő adatait;
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- ismerje a nyomtatott és elektronikus információforrások etikus felhasználási lehetőségeit;
- ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
- ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemzőjét, legyen képes tenni a függőség kialakulása ellen.